

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto maaseutupoliittisen selonteon luonnoksesta. Maaseutualueiden elinvoima on keskeinen osa Suomen taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä. Selonteossa on ansiokkaasti tunnistettu monia maaseudun haasteita ja mahdollisuuksia, mutta yrittäjyyden ja yritystoiminnan roolia tulisi edelleen vahvistaa läpileikkaavana teemana.

Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä, että maaseutupoliitiikan toimeenpano on koordinoitua ja että eri ministeriöiden roolit ja vastuut elinvoimaisen maaseudun varmistamiseksi ovat selkeästi määriteltyjä.

Suomen Yrittäjät korostaa, että maaseudun elinvoima nojaa pitkälti siellä toimivien yritysten menestykseen. Yrittäjät ovat maaseudulla usein sekä työllistäjiä että keskeisiä palvelujen ja tuotteiden tuottajia, ja heidän toimintaympäristönsä ratkaisee alueiden kehityssuunnan.

Luonnos tunnistaa hyvin yritystoiminnan moninaisuuden sekä erityisteemat, kuten maaseudun nuoret yrittäjät ja yhteisölähtöisen yrittäjyyden. Suomen Yrittäjät painottaa, että yrittäjyys on perusedellytys maaseudun väestön, palvelujen ja verotulojen säilymiselle.

Luonnos käsittelee kattavasti infrastruktuuria, osaamista ja työvoimaa. Yritysten kilpailukyky maaseudulla edellyttää toimintavarmaa tietoliikenneverkkoa ja kunnossa pidettyä liikenneinfrastruktuuria. Digitaalisen saavutettavuuden on oltava samalla tasolla kuin kaupunkialueilla.

Yrittäjyyttä tukevan koulutuksen ja työvoiman saatavuuden turvaaminen on välttämätöntä. Tässä maahanmuutto voi olla merkittävä mahdollisuus, jos kotouttamista ja yrittäjäpolkuja vahvistetaan.

Pienyritysten toimintaedellytyksiä rajoittaa usein hallinnollinen kuormitus ja sääntely. Maaseudulla tämä korostuu etäisyyksien ja palveluverkkojen harventumisen vuoksi. Sääntelyn sujuvoittaminen ja lupaprosessien nopeuttaminen on välttämätöntä.

Onnistuneet omistajanvaihdokset ovat erityisen kriittinen kysymys maaseudun elinvoimalle, sillä merkittävä osa nykyisistä yrittäjistä on lähivuosina eläköitymässä. Tämä on myös selonteossa tunnistettu. Mikäli yritykset eivät löydä jatkajia, jäävät kuntien veroeurot saamatta, työpaikat vähenevät ja maaseudun palvelutarjonta vähenee entisestään. Jotta esimerkiksi sukupolvenvaihdos olisi mahdollisimman monelle yritykselle houkutteleva vaihtoehto, tulee perintö- ja lahjaveron kiristykset purkaa sekä pitää osinkoverotus kilpailukykyisenä omistajanvaihdosten ja sukupolvenvaihdosten näkökulmasta. Selonteossa on tunnistettu myös yritysten rahoituksen saatavuuteen ja rahoitusmarkkinoiden toimivuuteen liittyvät haasteet, jotka korostuvat myös omistajanvaihdoksissa.

Maaseudun yrityksillä on erityinen potentiaali hyödyntää kiertotaloutta, vihreää siirtymää ja digitaalisia ratkaisuja. Selonteon tavoitteissa tulisi vahvemmin korostaa maaseudun yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille sekä TKI-rahoituksen saavutettavuutta.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

-

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset (Mikäli ongelmia esiintyy useamman vastauksen lisäämisessä lisääthän vastaukset kohtaan 7)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

Suomen Yrittäjät pitää selontekoa kattavana ja korostaa tarvetta nostaa yrittäjyys läpileikkaavaksi kehittämisteemaksi. Maaseudun elinvoima ei synny ilman kannattavaa ja kasvavaa yritystoimintaa. Selonteossa esille tuodut kehittämissuositukset olivat pitkälti kannatettavia. Erityistä kiitosta Suomen Yrittäjät antaa kehittämissuosituksista, jotka liittyivät digitaalisen kuilun kaventamiseen, tiestön kunnossapitoon, saaristoliikenteen toimivuuteen, maaseutuvaikutusten arviointiin osana taloutta, elin-keinotoimintaa, yrittäjyyttä ja TKI-rahoitusta koskevia linjauksia, sekä osaamiseen ja työvoimaan.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuosituksen numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Sundberg Inkeri
Suomen Yrittäjät ry